

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL ENERGIJOS IŠTEKLIŲ IR ENERGIJOS EFEKTYVAUS VARTOJIMO STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2016 m. kovo 30 d. Nr. 332
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 10 punktu ir įgyvendindama 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1), nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Patvirtinti Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašą (pridedama).

2. Pavesti Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai:

2.1. teikti Europos Komisijai:

2.1.1. energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planus;

2.1.2. pažangos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ataskaitas;

2.1.3. didelio naudingumo kogeneracijos plėtros galimybių vertinimo, įskaitant kaštų ir naudos analizę, ataskaitą;

2.1.4. ilgalaikį pastatų nacionalinio fondo atnaujinimo planą;

2.2. kaupti ir teikti Europos Komisijai duomenis, susijusius su kogeneracija.

3. Įpareigoti valstybės įmonę Energetikos agentūrą teikti Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų plano projektą ir pažangos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ataskaitos projektą.

4. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 9 d. nutarimą Nr. 692 „Dėl Efektyvaus energijos išteklių ir energijos vartojimo stebėsenos taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Ūkio ministras, praveduojantis
energetikos ministrą

Evaldas Gustas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2016 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 332

ENERGIJOS IŠTEKLIŲ IR ENERGIJOS EFEKTYVAUS VARTOJIMO STEBĖSENOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato duomenų, kurių reikia energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenai atlikti, planams ir ataskaitoms Europos Komisijai rengti pagal 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1), nuostatas, rinkimo, sisteminimo ir teikimo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai (toliau – Energetikos ministerija) tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme ir Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme.

II SKYRIUS ENERGIJOS IŠTEKLIŲ IR ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO STEBĖSENA

PIRMASIS SKIRSNIS VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ ĮGYVENDINAMOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO POLITIKOS PRIEMONĖS

3. Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėseną (toliau – stebėseną) apima pastatuose, įrenginiuose, technologiniuose procesuose ir transporto priemonėse (toliau – objektai) įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių (toliau – efektyvumo priemonės) vertinimą, rezultatų apibendrinimą ir prognozavimą.

4. Stebėsenos rezultatai naudojami pažangos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ataskaitai ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonėms (toliau – efektyvumo politikos priemonės) rengti.

5. Asmenys, gaunantys iš valstybės institucijų finansinę paramą efektyvumo politikos priemonėms įgyvendinti ir neturintys susitarimų su Energetikos ministerija ar įsipareigojimų dėl energijos taupymo, iki kitų kalendorinių metų (X^{1+2}) vasario 1 d. efektyvumo politikos

¹ Einamieji metai, kuriais įgyvendintos efektyvumo priemonės.

priemonės įgyvendinančiai valstybės institucijai teikia šiuos duomenis apie įgyvendinamas efektyvumo priemones:

- 5.1. finansinę paramą gaunančio asmens pavadinimas, adresas, telefono numeris, elektroninio pašto adresas;
 - 5.2. efektyvumo politikos priemonės įgyvendinančios valstybės institucijos pavadinimas;
 - 5.3. efektyvumo politikos priemonės pavadinimas;
 - 5.4. objektas ir jo vieta;
 - 5.5. efektyvumo priemonės įdiegimo metai ir jos gyvavimo laikotarpis;
 - 5.6. efektyvumo priemonės aprašymas;
 - 5.7. sutaupytos elektros, šilumos energijos ar energijos išteklių kiekis per metus;
 - 5.8. sutaupytos elektros, šilumos energijos ar energijos išteklių kiekis per priemonės gyvavimo laikotarpį.
6. Iki tų pačių Aprašo 5 punkte nurodytų kalendorinių metų kovo 1 d. efektyvumo politikos priemonės įgyvendinanti valstybės institucija teikia Energetikos ministerijai efektyvumo politikos priemonių įgyvendinimo ataskaitą.

ANTRASIS SKIRSNIS **INFORMACIJA APIE SUTAUPYTĄ ENERGIJĄ IR ILGALAIKIS PASTATŲ** **NACIONALINIO FONDO ATNAUJINIMO PLANAS**

7. Kasmet iki birželio 30 d. Energetikos ministerija savo interneto svetainėje paskelbia praėjusių metų informaciją apie sutaupytos energijos kiekį.

8. Elektros, šilumos ar dujų energijos tiekėjai, kurie turi susitarimus su Energetikos ministerija ar įsipareigojimus dėl energijos taupymo, iki einamųjų metų sausio 31 d. teikia Energetikos ministerijai šią praėjusių paskutinių kalendorinių metų informaciją (išsaugodami pateiktos informacijos konfidencialumą): turimų elektros, šilumos ar dujų energijos galutinių vartotojų skaičių, geografinę buvimo vietą pagal savivaldybes, pasiskirstymą pagal pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų rūšių ekonominę veiklą ir namų ūkių sektorius, galutinių vartotojų suvartotą energijos kiekį, MWh, ir sutaupytą energijos kiekį, MWh, pagal sektorius.

9. Kas 3 metus rengiamas ilgalaikis pastatų nacionalinio fondo atnaujinimo planas, kuriame teikiama ši informacija:

- 9.1. Lietuvos Respublikos gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų apžvalga pagal plotą, naudojimo paskirtį, buvimo vietą, nuosavybės ir turto valdymo teisę;
- 9.2. pastatų atnaujinimo būdai, atsižvelgiant į pastato tipą ir klimato zoną;
- 9.3. efektyvumo politikos priemonės, skirtos ekonomiškai efektyviam pastatų atnaujinimui skatinti;
- 9.4. ateities prognozės, kuriomis galėtų vadovautis asmenys, statybos sektoriaus subjektai ir finansų įstaigos, priimdami investicinius sprendimus;
- 9.5. įrodymais grįsti numatomo sutaupyti energijos kiekio ir ekonominės naudos skaičiavimai.

TREČIASIS SKIRSNIS INFORMACIJA APIE KOGENERACIJĄ

10. Kasmet iki balandžio 30 d. Europos Komisijai pateikiami šie statistiniai metiniai su kogeneracija susiję praėjusių metų duomenys:

10.1. didelio ir mažo naudingumo kogeneracijos būdu pagaminto elektros energijos kiekio ir šilumos kiekio santykis su atitinkamai bendru pagamintu šilumos kiekiu ir elektros kiekiu;

10.2. šilumos ir elektros gamybos kogeneracijos instaliuota galia ir kogeneracijai vartotas kuras;

10.3. centralizuotos šilumos ir vėsumos gamybos įrenginių instaliuotos galios ir patiektos šilumos ir vėsumos kiekio santykis su atitinkamai bendra šalyje šilumos ir vėsumos gamybos įrenginių instaliuota galia ir patiektu šilumos ir vėsumos kiekiu;

10.4. naudojant kogeneraciją sutaupyta pirminės energijos kiekis, tne.

11. Kas 5 metus Europos Komisijos prašymu atnaujinamas ir Europos Komisijai teikiamas didelio naudingumo kogeneracijos plėtros galimybių vertinimas Lietuvos Respublikos mastu (toliau – kogeneracijos vertinimas), kuriame teikiama ši vertinamojo laikotarpio informacija:

11.1. šildymo ir vėsinimo paklausos pagal gyvenamąjį, komercinį, pramonės, žemės ūkio, kitus sektorius ir geografinę vietą apibūdinimas;

11.2. prognozės, kaip šildymo ir vėsinimo paklausa skirtinguose sektoriuose keisis per ateinančius 10 metų, atsižvelgiant į šildymo ir vėsinimo paklausos kaitą pastatuose ir skirtinguose pramonės sektoriuose;

11.3. Lietuvos Respublikos teritorijos žemėlapis, kuriame, saugant konfidencialią komercinę informaciją, būtų nurodyta:

11.3.1. vietos, kuriose reikia šildymo ir vėsinimo, teritorijos, kurių užstatymo tankis – 0,3 ir daugiau, ir pramoninės zonos, kuriose per metus iš viso suvartojama daugiau kaip 20 GWh šilumos ir vėsumos;

11.3.2. esamos ir planuojamos aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemos;

11.3.3. galimi šilumos ir vėsumos punktai, įskaitant elektros gamybos įrenginius, per metus iš viso pagaminančius daugiau kaip 20 GWh elektros; atliekų deginimo įmones; esamus ir planuojamus kogeneracijos įrenginius, kuriuose naudojamos šios technologijos: kombinuotojo ciklo dujų turbina, išgaunanti šilumą, priešslėginė garo turbina, garų išgavimo kondensacinė turbina, dujų turbina, išgaunanti šilumą, vidaus degimo variklis, mikroturbinos, Stirlingo variklis, kuro elementai, garo variklis, organinis Rankino ciklas, kitos technologijos ar jų deriniai, atitinkantys kogeneracijos sąvoką, ir šilumos tiekimo įrenginius;

11.4. šildymo ir vėsinimo paklausa, kuri galėtų būti patenkinta taikant didelio naudingumo kogeneraciją (įskaitant gyvenamųjų namų labai mažos galios kogeneraciją) ir tiekiant centralizuotai šilumą ir vėsumą;

11.5. didelio naudingumo kogeneracijos papildomas potencialas, įskaitant potencialą, susidarantį atnaujinus esamus ir pastačius naujos kartos elektrines ir pramonės įrenginius ar

kitokius įrenginius, per kurių technologinį procesą, tai yra visumą tam tikrai produkcijai gaminti reikalinguose įrenginiuose nuosekliai atliekamų gamybos procesų (toliau – technologinis procesas), išsiskiria šiluma, nenaudojama per tą procesą (toliau – liekamoji šiluma);

11.6. aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemų energijos vartojimo efektyvumo potencialas, atsižvelgiant į efektyvų šildymą ar vėsinimą ir efektyvų individualų šildymą ar vėsinimą;

11.7. priemonės, kurių gali būti imtasi iki 2020 ir 2030 metų, siekiant pasinaudoti didelio naudingumo kogeneracijos papildomu potencialu, kad būtų patenkinta šildymo ir vėsinimo paklausa; taip pat siūlomos priemonės, kurios prisidėtų prie:

11.7.1. kogeneracijos dalies didinimo šilumai, vėsumai ir elektrai gaminti;

11.7.2. efektyvių centralizuotų aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemų, pritaikytų naudoti šilumą ir (ar) vėsumą ir liekamąją šilumą iš plėtojamų didelio naudingumo kogeneracijos įrenginių, kitų įrenginių ir atsinaujinančiuosius energijos išteklius naudojančių įrenginių, plėtros;

11.7.3. skatinimo naujus šiluminių elektrinių įrenginius ir pramonės įrenginius, kuriuose susidaro liekamoji šiluma, įrengti tose vietose, kur bus naudojamas maksimalus kiekis turimos liekamosios šilumos tam, kad būtų patenkinta esama arba prognozuojama šildymo ir vėsinimo paklausa;

11.7.4. skatinimo naujus gyvenamosios zonos arba naujus pramonės objektus, kurie per gamybos procesus naudoja šilumą, įrengti tose vietovėse, kuriose esama liekamoji šiluma gali būti naudojama šildymo ir vėsinimo paklausai tenkinti; tai gali būti ir siūlymai kelis įrenginius sutelkti vienoje vietovėje, siekiant užtikrinti optimalią šildymo ir vėsinimo pasiūlos ir paklausos atitiktį;

11.7.5. skatinimo šiluminių elektrinių įrenginius, pramonės objektus, kuriuose susidaro liekamoji šiluma, atliekų deginimo įrenginius ar kitus energijos gamybos iš atliekų įrenginius jungti prie centralizuoto aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemos;

11.7.6. skatinimo gyvenamosios zonos ir pramonės objektus, kurie per gamybos procesus naudoja šilumą, jungti prie centralizuoto aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemos;

11.8. didelio naudingumo kogeneracijos dalis Lietuvos Respublikoje ir jos potencialas;

11.9. prognozė, kiek pirminės energijos, ktne, ketinama sutaupyti;

11.10. valstybės paramos šildymui ir vėsinimui priemonių įvertinimas (jeigu tokios priemonės numatytos), pateikiant metinį biudžetą ir nurodant galimos paramos elementą.

12. Kogeneracijai vertinti turi būti atliekama kaštų ir naudos analizė (Aprašo 1 priedo 1 ir 2 punktai).

13. Aprašo 1 priedo 3 punkto reikalavimai taikomi, kai Lietuvos Respublikos fiziniai arba juridiniai asmenys, taip pat subjektai, įsteigti pagal užsienio valstybės teisę ir (ar) neturintys juridinio asmens statuso:

13.1. planuoja įrengti naują šiluminės elektrinės įrenginį, kurio bendra šiluminė galia – didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertinti įrenginio kaštai ir nauda ir užtikrinta, kad jis veiktų kaip didelio naudingumo kogeneracijos įrenginys;

13.2. iš esmės atnaujinama esamą šiluminės elektrinės įrenginį, kurio bendra šiluminė galia – didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertinti jo pertvarkymo į didelio naudingumo kogeneracijos įrenginį kaštai ir nauda;

13.3. planuoja iš esmės atnaujinti arba iš esmės atnaujinama pramonės įrenginį, kuriame susidaro tinkamos temperatūros liekamoji šiluma ir kurio bendra šiluminė galia – didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertinti liekamosios šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai paklausai tenkinti, įskaitant kogeneracijos taikymą, ir tų įrenginių prijungimo prie centralizuoto aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemos kaštai ir nauda;

13.4. planuoja rengti naują centralizuoto aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemą arba esamoje aprūpinimo šiluma ir vėsuma sistemoje naują energijos gamybos įrenginį, kurio bendra šiluminė galia – didesnė nei 20 MW, arba iš esmės atnaujinama esamą įrenginį, kad būtų įvertinti liekamosios šilumos iš netoliese esančių pramonės įrenginių naudojimo kaštai ir nauda.

KETVIRTASIS SKIRSNIS **PAŽANGOS SIEKIANČIŲ NACIONALINIŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO** **TIKSLŲ ATASKAITA**

14. Kasmet iki balandžio 30 d. Europos Komisijai pateikiama praeitų metų pažangos siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ataskaita (toliau – pažangos ataskaita), kurioje teikiama ši informacija:

14.1. Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir papildomi tikslai, susiję su statistiniais rodikliais arba jų deriniais;

14.2. priešpaskutinių metų (X^2-2 metai) Lietuvos Respublikos statistinė informacija:

14.2.1. suvartotas pirminės energijos kiekis, ktne;

14.2.2. suvartotas galutinės energijos kiekis, ktne;

14.2.3. suvartotas galutinės energijos kiekis pagal pramonės, transporto (atsižvelgiant į turimus duomenis išskiriamas keleivinis ir krovininis transportas), namų ūkių, paslaugų sektorius, ktne;

14.2.4. bendrosios pridėtinės vertės dydis pagal pramonės ir paslaugų sektorius, mln. eurų;

14.2.5. namų ūkių disponuojamųjų pajamų dydis, mln. eurų;

14.2.6. bendrojo vidaus produkto vertė, mln. eurų;

14.2.7. šiluminėse ir kogeneracinėse elektrinėse pagaminti elektros ir šilumos kiekiai, MWh;

² Einamieji metai.

14.2.8. kogeneracinėse elektrinėse pagaminto šilumos kiekio ir pramonės įmonėse susidariusios liekamosios šilumos kiekio suma, MWh;

14.2.9. šilumai gaminti sunaudoto kuro kiekis, ktne;

14.2.10. keleivio kilometrų skaičius, pkm, jeigu turima duomenų;

14.2.11. tonkilometrų skaičius, tkm, jeigu turima duomenų;

14.2.12. mišriojo vežimo kilometrų skaičius, pkm + tkm, jeigu turima duomenų;

14.2.13. vidutinis metinis gyventojų skaičius;

14.3. pramonės, transporto, namų ūkių, paslaugų sektorių, kuriuose energijos vartojimas stabilus arba didėja, analizė (suvartotos energijos kiekio pokyčiai, proc., galutinės energijos kiekio suvartojimo pokytis, ktne, suvartojamo kuro pagal skirtingas rūšis kiekis, ktne, pokyčių priežastys);

14.4. naujausia informacija apie svarbiausias praėjusiais metais įgyvendintas efektyvumo politikos priemonės, padedančias siekti Lietuvos Respublikos 2020 metų energijos vartojimo efektyvumo tikslų (priemonės trumpas aprašymas ir pasiekti rezultatai);

14.5. valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų – naudojamų (toliau – valstybės institucija) pastatų, kurių bendrasis naudingas patalpų plotas – 500 kv. metrų ar didesnis (nuo 2015 m. liepos 1 d. – 250 kv. metrų), patalpų suminis bendrasis plotas, kuris pažangos ataskaitos teikimo metų sausio 1 d. neatitiko minimalių energinio naudingumo reikalavimų pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatas;

14.6. valstybės institucijų pastatų patalpų bendrasis plotas, kuris praėjusiais metais atnaujintas, tūkst. kv. metrų;

14.7. energijos, sutaupytos pagal elektros, šilumos ar dujų energijos tiekėjų susitarimus ar įsipareigojimus dėl energijos taupymo, kiekis, tne.

PENKTASIS SKIRSNIS

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO VEIKSMŲ PLANAS

15. Kas 3 metus iki balandžio 30 d. Europos Komisijai pateikiamas atnaujintas energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planas (toliau – efektyvumo planas), kuriame teikiama ši informacija:

15.1. Lietuvos Respublikos orientacinis energijos vartojimo efektyvumo tikslas, grindžiamas galutinės energijos suvartojimu ir sutaupytu galutinės energijos kiekiu; tikslas turi būti išreikštas absoliučiu pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo 2020 metų lygiu, turi būti paaiškinta, kaip jis apskaičiuotas;

15.2. Lietuvos Respublikos energijos taupymo tikslas;

15.3. kiti esami energijos vartojimo efektyvumo tikslai – viso ūkio ar konkrečių sektorių;

15.4. patvirtintų arba numatomų patvirtinti efektyvumo politikos priemonių, kurių vienas iš rezultatų – galutinės energijos taupymas ūkio sektoriuose, aprašymas, pagal kiekvieną efektyvumo politikos priemonę (ar jų derinį) sutaupytos galutinės energijos kiekis

ir kiek jos numatoma sutaupyti iki 2020 metų; jeigu turima duomenų, turėtų būti pateikta informacija apie kitokį efektyvumo politikos priemonės poveikį (pavyzdžiui, sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, pagerėjusi oro kokybė, sukurtos darbo vietos ir panašiai) ir efektyvumo politikos priemonės įgyvendinimo biudžetą; jeigu duomenų apie sutaupytą pagal kiekvieną efektyvumo politikos priemonę energijos kiekį neturima, nurodoma, kiek dėl taikomų efektyvumo politikos priemonių (ar jų derinio) sektoriaus lygmeniu sumažėjo energijos suvartojimas;

15.5. pirmajame ir antrajame efektyvumo planuose – rezultatai, susiję su Aprašo 15.2 papunktyje nustatytu Lietuvos Respublikos energijos taupymo tikslu;

15.6. taikomos matavimo ir (arba) apskaičiavimo metodikos, naudotos sutaupytos energijos kiekiui apskaičiuoti, aprašymas;

15.7. valstybės institucijų, įmonių ir įstaigų, parengusių energijos vartojimo efektyvumo didinimo programas, sąrašas;

15.8. energijos taupymo priemonių, taikomų elektros, šilumos ar dujų energijos tiekėjams, aprašymas;

15.9. kuro degimo šilumos vertės, pasirinktos pagal Aprašo 2 priedą;

15.10. per praėjusius 3 metus: bendras atliktų energijos vartojimo auditų skaičius, didelėse įmonėse atliktų energijos vartojimo auditų skaičius ir didelių įmonių skaičius Lietuvoje, taip pat didelių įmonių, kurios atliko energijos vartojimo auditus pagal savanoriškus susitarimus, skaičius;

15.11. pažanga, susijusi su didelio naudingumo kogeneracijos plėtra, siekiant Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2014–2021 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2014–2021 metų programos patvirtinimo“, tikslo;

15.12. dujų ir elektros energijos infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialo, susijusio su perdavimu, skirstymu, apkrovos valdymu ir tarpusavio sąveika, taip pat prijungimu prie energijos gamybos įrenginių ir prieigos galimybėmis, kai energijos generatoriai labai mažos galios, įvertinimo studijos (pateikiamos kaip efektyvumo plano priedai); įvertinamos priemonės, skirtos tinklo infrastruktūros energijos vartojimo ekonominiam efektyvumui didinti, jų įgyvendinimo grafikas ir investicijos (ši informacija teikiama kas 10 metų, pirmą kartą – 2025 metais);

15.13. priemonės, kurių imtasi energijos poreikio valdymui užtikrinti ir plėtoti;

15.14. efektyvumo politikos priemonės, skirtos reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusioms energijos vartojimo efektyvumo kliūtims pašalinti;

15.15. energijos vartojimo audito ir energijos naudojimo sistemos aprašymas;

15.16. atnaujinta numatomo bendro pirminės energijos suvartojimo 2020 metų prognozė;

15.17. numatomas suvartoti pramonės, transporto, namų ūkių, paslaugų sektoriuose pirminės energijos kiekis.

16. Ilgalaikis pastatų nacionalinio fondo atnaujinimo planas pateikiamas kaip efektyvumo plano priedas.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Informaciją, kurios reikia energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiksmų planams, įvairioms ataskaitoms ir kitai su energijos vartojimo efektyvumu susijusiai informacijai parengti, Energetikos ministerijai pagal kompetenciją teikia:

17.1. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija – pagal Aprašo 6 punktą, 14.4, 15.4 ir 15.14 papunkčius;

17.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija – pagal Aprašo 6 ir 9 punktus, 14.4, 15.4 ir 15.14 papunkčius;

17.3. Lietuvos statistikos departamentas – pagal Aprašo 10 punktą ir 14.2 papunktį;

17.4. elektros, šilumos ar dujų energijos tiekėjai, turintys susitarimus ar įsipareigojimus dėl energijos taupymo, – pagal Aprašo 5 ir 8 punktus, 14.7 ir 15.8 papunkčius;

17.5. valstybės įmonė Energetikos agentūra – pagal Aprašo 14 ir 15 punktus.

18. Informacija Energetikos ministerijai teikiama elektroniniu paštu arba duomenų laikmenoje (.docx ir .pdf formatais).

19. Energetikos ministerija turi teisę ne vėliau kaip per mėnesį po to, kai gauna informaciją, raštu paprašyti ją patikslinti ir (ar) pateikti papildomą informaciją, kiekvienu konkrečiu atveju nurodydama, kokios patikslintos ir (ar) papildomos informacijos reikia ir per kiek laiko ji turi būti pateikta.

BENDRŲJŲ KAŠTŲ IR NAUDOS ANALIZĖS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

1. Kaštų ir naudos analizė apima Energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 12 ir 13 punktuose nurodytų veiklų (toliau – projektas) įvertinimą arba projektų grupės platesnio masto vietos, regioninį arba nacionalinį įvertinimą siekiant nustatyti, kokia ekonomiškai efektyviausia ir naudingiausia šildymo ar vėsinimo galimybė konkrečioje geografinėje teritorijoje. Atliekamą kaštų ir naudos analizę sudaro ekonominė analizė, apimanti socialinius, ekonominius ir aplinkosaugos veiksnius.

2. Atliekant kaštų ir naudos analizę, atsižvelgiama į:

2.1. Sistemos ribų ir geografinių ribų nustatymą. Nustatoma, kad atitinkamos kaštų ir naudos analizės taikymo sritis – tam tikra energetikos sistema. Geografinės ribos apima apibrėžtą geografinę teritoriją, pavyzdžiui, tam tikrą regioną arba didmiesčio zoną, kad sprendimai nebūtų pasirenkami atsižvelgiant į kiekvieną konkretų projektą.

2.2. Integruotą požiūrį į paklausą ir tiekimo galimybes. Kaštų ir naudos analizei atlikti naudojant turimus duomenis, atsižvelgiama į visus atitinkamus sistemos turimus tiekimo išteklius ir geografines ribas, įskaitant per visumą tam tikrai produkcijai gaminti reikalinguose įrenginiuose nuosekliai atliekamų gamybos procesų išsiskiriančią ir per tą procesą nepanaudojamą šilumą, kuri gaunama elektros gamybos ir pramonės įrenginiuose, ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją, taip pat į šildymo ir vėsinimo paklausos ypatybes ir tendencijas.

2.3. Bazinio lygio, kurio paskirtis – būti atskaitos tašku, pagal kurį vertinami alternatyvūs scenarijai, nustatymą.

2.4. Alternatyvių scenarijų nustatymą. Svarstomos visos tinkamos bazinio lygio alternatyvos. Scenarijai, neįmanomi dėl techninių, finansinių priežasčių, valstybinio reguliavimo ar laiko apribojimų, gali būti atmesti per ankstyvąjį kaštų ir naudos analizės etapą, jeigu tai pagrįsta atsižvelgiant į išnagrinėtus, akivaizdžius ir dokumentais pagrįstus motyvus. Kaip bazinio lygio alternatyvos, atliekant kaštų ir naudos analizę, turėtų būti vertinamos tik didelio naudingumo kogeneracijos, efektyvaus šildymo ir vėsinimo – tai yra tokio šildymo ar vėsinimo, kuriam reikia mažiau nei įprastiniam šildymui ar vėsinimui pirminės energijos vienam šilumos ar vėsumos vienetui patiekti atitinkamoje sistemoje ekonomiškai efektyviu būdu, įvertinamu atliekant kaštų ir naudos analizę ir atsižvelgiant į energiją, kurios reikia energijai išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti, arba efektyvaus individualaus šildymo ir vėsinimo – tai yra tokio individualaus šilumos ir vėsumos tiekimo, kuris, palyginti su efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu, išmatuojamai

sumažina neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekį, kurio reikia vienam gautos energijos vienetui pateikti atitinkamoje sistemoje, arba kuriam reikia tokio pat neatsinaujinančiųjų energijos išteklių pirminės energijos kiekio, bet už mažesnę kainą, atsižvelgiant į energiją, kurią reikia išgauti, transformuoti, transportuoti ir paskirstyti, – galimybės.

2.5. Kaštus viršijančios naudos apskaičiavimo metodą:

2.5.1. įvertinami ir palyginami bendri ilgalaikiai kaštai ir nauda, susiję su šilumos ar vėsumos tiekimo galimybėmis;

2.5.2. vertinimas atliekamas taikant grynosios dabartinės vertės kriterijų;

2.5.3. pasirenkamas toks laikotarpis, kad būtų įtraukti visi atitinkami su scenarijais susiję kaštai ir nauda.

2.6. Kainų apskaičiavimą ir prognozavimą ir kitas ekonominės analizės prielaidas:

2.6.1. kaštų ir naudos analizei atlikti pateikiamos prielaidos dėl pagrindinių kaštų ir gamybos veiksmų kainų ir diskonto normos;

2.6.2. diskonto norma, naudojama grynajai dabartinei vertei apskaičiuoti atliekant ekonominę analizę, pasirenkama pagal europines arba Lietuvos Respublikos gaires; pasirinkus Lietuvos Respublikos diskonto normą ekonominei analizei atlikti, turėtų būti atsižvelgta į Europos centrinio banko pateiktus duomenis;

2.6.3. naudojamos Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos ar tarptautinės energijos kainos kitimo prognozės, prireikus galima atsižvelgti į Lietuvos Respublikos ir (arba) regionines ir (ar) vietos aplinkybes;

2.6.4. ekonominei analizei atlikti naudojamos kainos turėtų atitikti tikruosius socialinius ir ekonominius kaštus ir naudą ir kuo labiau apimti tokius išorės kaštus kaip poveikį aplinkai ir sveikatai, tai yra kai egzistuoja rinkos kaina arba kai ji jau reguliuojama Europos Sąjungos ar Lietuvos Respublikos lygiu.

2.7. Atliekamoje ekonominėje analizėje atsižvelgiama į visą susijusį ekonominį poveikį. Galima atsižvelgti į kaštus ir sutaupytą energijos kiekį dėl didesnio energijos tiekimo sistemos lankstumo ir geresnio elektros tinklų veikimo pagal analizuotus scenarijus, įskaitant kaštus, kurių išvengta, ir sutaupytą dėl mažesnių investicijų į infrastruktūrą lėšų kiekį. Atsižvelgiama bent į šiuos kaštus ir naudą:

2.7.1. gamybos vertė vartotojui (šiluma ir elektra), kiek įmanoma, išorės nauda, pavyzdžiui, nauda aplinkai ir sveikatai;

2.7.2. kapitalo kaštai, susiję su įrenginiais ir įranga, kapitalo kaštai, susiję su susietais energetikos tinklais, kintamieji ir pastovieji veiklos kaštai, energijos kaštai, kiek įmanoma, kaštai, susiję su aplinka ir sveikata.

2.8. Atliekamą jautrumo analizę, siekiant įvertinti projekto ar projektų grupės kaštus ir naudą pagal skirtingas energijos kainas, diskonto normas ir kitus kintamuosius, nuo kurių smarkiai priklauso skaičiavimo rezultatai.

3. Kai planuojami projektai atitinka nors vieną Aprašo 13.1–13.4 papunkčiuose nustatytą sąlygą, kaštų ir naudos analizėje papildomai pateikiama informacija:

3.1. jeigu planuojamas tik elektros energijai skirtas įrenginys arba įrenginys, nenaudojantis šilumos, palyginami planuojami įrenginiai arba planuojamas atnaujinimas ir lygiavertis įrenginys, pagaminantis tiek pat elektros energijos arba technologinės šilumos, tačiau naudojantis liekamąją šilumą ir tiekiantis šilumą per didelio naudingumo kogeneracijos ir (arba) centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemą;

3.2. vertinant tam tikrą geografinę vietovę, atsižvelgiama į planuojamą įrenginį ir į visas tinkamas esamas arba potencialias šilumos poreikio vietas, į kurias ji gali būti tiekiamą iš to įrenginio pagal racionalias galimybes (pavyzdžiui, techninį pagrįstumą ir atstumą);

3.3. sistemos ribos nustatomos taip, kad į jas patektų planuojamas įrenginys ir šilumos apkrovos, pavyzdžiui, pastatas (-ai) ir pramoninis procesas; šios sistemos ribose abiem atvejais nustatoma ir palyginama bendra šilumos ir elektros energijos tiekimo kaina;

3.4. į šilumos apkrovas įeina esamos šilumos apkrovos, pavyzdžiui, pramoniniai įrenginiai ar esama centralizuoto aprūpinimo šiluma sistema, o urbanizuotose vietovėse – ir šilumos apkrovos ir sąnaudos, kurios atsirastų, jeigu pastatų grupei ar miesto daliai būtų įrengta nauja centralizuoto aprūpinimo šiluma sistema ir (arba) jos būtų prie šios sistemos prijungtos;

3.5. kaštų ir naudos analizė grindžiama planuojamo įrenginio ir lyginamojo (-ųjų) įrenginio (-ių) aprašymu, kuriame nurodoma atitinkamai elektros ir šilumos galia, kuro tipas, planuojama naudojimo paskirtis ir planuojamų veikimo valandų per metus skaičius, vieta ir elektros energijos ir šilumos energijos poreikis;

3.6. palyginimo tikslais atsižvelgiama į šilumos energijos paklausą ir į tai, kokių tipų šildymą ir vėsinimą naudoja netoli esančios šilumos poreikio vietos, taip pat palyginami su infrastruktūra susiję planuojamo ir lyginamojo įrenginio kaštai;

3.7. ekonominė analizė, apimanti finansinę analizę, kurioje atspindėtos faktinės pinigų srauto operacijos, susijusios su investavimu į tam tikrus įrenginius ir jų eksploatavimu;

3.8. nurodoma, ar projekto nauda viršija kaštus, tai yra ar projekto diskontuotos naudos suma ekonominėje ir finansinėje analizėje viršija diskontuotų kaštų sumą (kaštus viršijanti nauda).

Energijos išteklių ir energijos efektyvaus
vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo
2 priedas

**REKOMENDUOJAMŲ KURO ŠILUMINGUMO PERSKAIČIAVIMO
KOEFIICIENTŲ¹ SĄRAŠAS**

Kuro rūšis	Apatinė kuro degimo šiluma		
	kJ	kgne	kWh
1 kg kokso	28 500	0,676	7,917
1 kg akmens anglių	17 200–30 700	0,411–0,733	4,778–8,528
1 kg rusvųjų anglių briketų	20 000	0,478	5,556
1 kg juodojo lignito	10 500–21 000	0,251–0,502	2,917–5,833
1 kg rusvųjų anglių	5 600–10 500	0,134–0,251	1,556–2,917
1 kg skalūnų alyvos	8 000–9 000	0,191–0,215	2,222–2,500
1 kg durpių	7 800–13 800	0,186–0,330	2,167–3,833
1 kg durpių briketų	16 000–16 800	0,382–0,401	4,444–4,667
1 kg sunkiojo dyzelinio kuro (mazuto)	40 000	0,955	11,111
1 kg dyzelinio krosnių kuro	42 300	1,010	11,750
1 kg automobilinio benzino (benzino)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafino	40 000	0,955	11,111
1 kg suskystintų naftos dujų	46 000	1,099	12,778
1 kg gamtinių dujų (93 procentai metano)	47 200	1,126	13,10
1 kg suskystintų gamtinių dujų	45 190	1,079	12,553
1 kg malkų (25 procentai drėgnumo)	13 800	0,330	3,833
1 kg pjuvenų granuliu / medienos briketų	16 800	0,401	4,667
1 kg atliekų	7 400–10 700	0,177–0,256	2,056–2,972
1 MJ gautos šilumos	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektros	3 600	0,086	1 ²

¹ Galima naudoti Lietuvos statistikos departamento skirtingų rūšių kurui taikomus šilumingumo (kaloringumo) ekvivalentus.

² Taikytina, jeigu sutaupyta energijos kiekis apskaičiuojamas kaip pirminė energija, taikant metodą „iš apačios į viršų“, pagrįstą galutinės energijos suvartojimu. Sutaupyta elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti taikomas koeficientas 2,5. Metodas „iš apačios į viršų“ aprašytas energetikos ministro patvirtintose Valstybės mastu sutaupyto energijos kiekio skaičiavimo taisyklėse.